

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 206 din data de 10.02.2021

Dosar nr: 615/2020

Petiția nr: 5231/27.08.2020

Petent:

Reclamată: -

Obiect: caracterul discriminatoriu al art. 2, pct. 27 din Legea nr. 61/1992, republicată prin care se acordă drepturi suplimentare cetățenilor din mediul urban și exclude de la aceste drepturi 43.6% dintre cetățenii români din mediul rural

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și sediul petentei

I. 2. Numele domiciliul și domiciliul reclamatului

-

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2. Prin adresa nr. 5231 din 27.08.2020 petentul sesizează Consiliul cu privire la caracterul discriminatoriu al art. 2, pct. 27 din Legea nr. 61/1992, republicată prin care se acordă drepturi suplimentare cetățenilor din mediul urban și exclude de la aceste drepturi 43.6% dintre cetățenii români din mediul rural.

III. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

4. Prin adresa nr. 5231 din 07.09.2020 a fost invocată din oficiu excepția de necompetență materială a CNCD având în vedere Decizia Curții Constituționale a României nr. 997/2008, în conformitate cu măsurile dispuse având în vedere contextul evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2.

5. Petentul nu a răspuns adresei, motiv pentru care nu s-a efectuat alte demersuri procedurale.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

7. Prin adresa nr. 5231 din 27.08.2020 petentul sesizează Consiliul cu privire la caracterul discriminatoriu al art. 2, pct. 27 din Legea nr. 61/1992, republicată prin care se acordă drepturi suplimentare cetățenilor din mediul urban și exclude de la aceste drepturi 43.6% dintre cetățenii români din mediul rural, și anume :

„constituie contravențieorganizarea de petreceri cu caracter privat și utilizarea de aparatură muzicală la intensitate de natură a tulbura liniștea locuitorilor, în corturi, alte amenajări sau în spațiu neacoperit, situate în perimetrul apropiat imobilelor cu destinația de locuințe sau cu caracter social, în medul urban,,.

Susținerile părților reclamate

-

V. Motivele de fapt și de drept

8. **În fapt**, Colegiul director reține că petentul reclamă caracterul discriminatoriu al art. 2, pct. 27 din Legea nr. 61/1992, republicată prin care se acordă drepturi suplimentare cetățenilor din mediul urban și exclude de la aceste drepturi 43.6% dintre cetățenii români din mediul rural.

9. Pe cale de excepții, Colegiul director urmează să admită excepția de necompetență a Consiliului invocată din oficiu motivat de faptul că prevederile reclamate își au izvorul direct în conținutul unor norme legale respectiv, Legea nr.61/1992 care poate fi contestată la Curtea Constituțională.

10. Astfel, Colegiul director va analiza dacă aspectele sesizate sunt incidente prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, având în vedere **Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008**, pe motiv că în speță sunt sesizate aspecte care sunt cuprinse în Decretul nr. 195/2020, Ordonanțele militare nr. 1-3/2020, O.U.G nr.1/1999, a O.U.G-ului ce modifică Legea nr. 360/2002 a Legii nr.80/1995 ce urmează a fi publicată în Monitorul Oficial al României, **Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008** a Curții Constituționale stabilește următoarele:

„Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.

Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

11. Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art.16 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în

domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării». Mai departe, art.19 alin.(1) lit.c), precum și art. 20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării». În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art. 2 alin. (3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

12. Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.75/2008, a alin. (3) la art.19 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative.

13. În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art. 20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art.16 referitor la principiul nediscriminării.

14. Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000.

15. Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art. 20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității

sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

16. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul director admite excepția invocată din oficiu, în sensul că actele normative puse în discuție pot fi contestate la Curtea Constituțională a României. Astfel, stabilirea unui presupus efect discriminatoriu în ceea ce privește efectele articolului în cauză nu e un domeniu care să intre în atribuțiile Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

17. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul nu se poate pronunța prin hotărâre privind obiectul cauzei, însă poate emite un **punct de vedere**, conform prevederilor art. 18 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, care prevede: „Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.”

PUNCT DE VEDERE

Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, la art. 2, oferă următoarele definiții pentru discriminare:

(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

[...]

(3) Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare.

(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept
- fără să existe o justificare obiectivă.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un

tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

Conform Curții Constituționale a României (ex. **Deciziile nr. 168/1998 și 294/2001**) situațiile deosebite în care se găsesc diferitele categorii de salariați determină soluții diferite ale legiuitorului în ceea ce privește salarizarea acestora, fără ca prin această soluție să se încalce principiul egalității, ce nu semnifică uniformitate. „*Principiul egalității în drepturi și al nediscriminării se aplică doar situațiilor egale ori analoage, iar tratamentul juridic diferențiat, instituit în considerarea unor situații obiectiv diferite, nu reprezintă nici privilegii și nici discriminări.*” (**Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006 a Curții Constituționale**).

Colegiul director reține că petentul este nemulțumit de prevederile discriminatorii ale art. 2, pct. 27 din Legea nr. 61/1992, republicată prin care se acordă drepturi suplimentare cetățenilor din mediul urban și exclude de la aceste drepturi 43.6% dintre cetățenii români din mediul rural.

Pentru a putea vorbi de existența unor fapte de discriminare, trebuie să avem în vedere prevederile art. 1 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care instituie, cu titlu de condiție, necesitatea ca persoanele care se consideră discriminate să se afle în situații comparabile cu cele la care se raportează.

Diferențierea trebuie să se bazeze pe comparația față de alte persoane, grupuri sau comunități (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 3: „*Exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.*”). Comparabilitatea se analizează în raport cu dreptul invocat ca fiind restrâns sau înlăturat.

Având în vedere cele de mai sus, Colegiul nu poate reține incidența art.1 alin.3 din O.G. nr. 137/2000 republicată, în fapt nu este un domeniu care să intre în atribuțiile Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția de necompetență Consiliului invocată din oficiu având în vedere **Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008**;
2. Emiterea unui punct de vedere;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica petentului

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 10.02.2021 au fost: ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian – Membru (online), GRAMA Horia – Membru, HALLER István – Membru, JURA Cristian – Membru (online), LAZĂR Maria – Membru (online), MOȚA Maria – Membru (online), OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia Sorina – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD

Redactat la data de 11.03.2021

Motivele de fapt și de drept: P.C.S. și V.F.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.